

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

§. 1. De Electione essentiâ & divisone.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

captui, quantum possibile, nos accom-
damus, facilius assequantur, in septem
paragraphos dividendam duximus, §. 1.
agitur de Electionis Essentia, 2do. De For-
ma Electionis, 3tio. Qui eligere possint,

4to. Qui eligere & eligi prohibentur.
5to. De Actu Electionis, 6to. De Ele-
ctione per scrutinium, 7tmo. De iis,
quæ sunt post Electionem.

§. Primus.

DE

Electionis Essentia & Divisione.

Quæres primo. Quotupliciter sumi-
tur electio? R. Quandoque sumi-
tur latissimè pro quacunq; vocatione
ad beneficium, sic collatio Canonici, vel
creatio Canonici dicitur electio. *Cap. cum Ecclesia. 31. de election.* Item
præsentatio populi ad beneficium voca-
tur electio. *Cap. querelam. 24. ibid.*
Quandoque sumitur latè pro vocatione
alicujus personæ ad beneficium Ecclesia-
sticum canonicè facta per suffragia & al-
terius confirmationem, *Cap. dudum. 22. ibid.* Sic in quibusdam Ecclesiis Colle-
giatis fit electio Capituli ad inferiores di-
gnitates, ut Decanatus, Scholasteria,
Choriepiscopatus, &c. In quibusdam
monasteriis fit electio Prioris, &c. De-
nique sumitur electio strictè ac propriè.

Quæres secundo. Quid est electio pro-
priè dicta? R. Est personæ idoneæ ad Ec-
clesiæ vacantis pastoralem dignitatem
per eos, quibus competit, canonica
vocatio. Sumitur *ex cap. cum in cunctis. 7. cap. quia propter. 42. de election.* Dici-
tur 1mo: Ad Ecclesiæ vacantis digni-
tatem pastoralem; quia electio propriè
dicta solum fit ad Ecclesias sive regulares
sive seculares Pastore suo viduas. Di-

citur secundo: Per eos, quibus jure conti-
petit; ut electionis causa efficiens signi-
ficetur. Dicitur 3tio: Canonica, id est
solemnis & servatâ formâ à Canonibus
præscriptâ facta vocatio. Dicitur 4to:
Vocatio; ut distinguatur ab institutione
& collatione, per quæ acquiritur jus in
beneficio, per electionem verò accepta-
tam jus tantum ad beneficium. Quare
electo ante confirmationem mortuo,
beneficium non per mortem novi electi,
sed per Prælati prioris obitum vacat, be-
neficia electi ante ejus confirmationem
non vacant, electus ante confirmatio-
nem sine consensu superioris juri suo ee-
dere potest.

Quæres tertio. Quot modis Prælati ad
dignitates & beneficia assumuntur? R.
Tribus modis: 1mo. Per Superioris in-
stitutionem, præcedente præsentatione
vel nominatione. 2do. Per Superioris
confirmationem præcedente canonicâ
electione. 3tio. Per liberam collatio-
nem, & simplicem provisionem. Unde
tria beneficiorum generâ, patronata,
electiva, & libera seu collativa, oriuntur.

Quæres quarto. Quomodo electio
propriè dicta distinguitur à præsentatio-
ne?

ne? *Re.* Modis sequentibus: *1mo.* Jus præsentandi, quantumvis spirituale sit, ex gratuita tamen Ecclesiæ concessione datur etiam Laicis, si sint patroni, hoc est: Fundatores, Constructores aut Dotatores alicujus Ecclesiæ, *Gloss. in can. pia mentis. 26. caus. 16. q. 7. Trident. Sess. 14. de reform. cap. 12.* Jus autem eligendi solis personis Ecclesiasticis & non Laicis competit. *2do.* Factâ præsentatione ad aliquod beneficium, præsentato nondum jus acquisitum est, si enim patronus sit Laicus, qui superiori Ecclesiastico aliquod subjectum etiam idoneum ad beneficium præsentavit, variare & alterum addere potest, ita ut in optione collatoris sit, quem illorum malit instituere. *Cap. cum autem. 24. de jure patronatus.* Si sit patronus Ecclesiasticus, quamvis factâ semel præsentatione variare non possit, sed ille institui debeat, qui prior est præsentatus, dummodò sit idoneus, attamen si Capitulum v. g. habens jus præsentandi capitulariter consentiat in præsentationem tertii re integrâ, & præsentatione nondum Superiori oblatâ, resilire potest, & alium præsentandi habet facultatem, ast postquam electionis scrutinium est publicatum, variare non licet. *Cap. publicato. 58. de election.* Sed per publicatam electionem Electus saltem remotè jus acquisivit, ut Electi consensus necessariò sit requirendus. *3tio.* Electio facta antequam Superiori confirmanda præsentetur, Electo intimanda est, ut con- vel dissentiat. *Cap. quam sit. 6. de election. in 6.* At præsentatio, quæ directè ad Superiorem dirigitur, præsentato, ut consentiat, non neces-

fariò intimatur, cùm per talem consensum præsentatus nullum jus acquirat.

Quæres quinto. Quomodo electio à collatione vel simplici provisione differt? *Re.* Per collationem seu provisionem de Prælatura quasi dominium & jus reale in beneficio acquiritur, ut si alicui à Pontifice de Episcopatu propter reservationem in *Extrav. ad regimen. de præbend. inter com.* aut propter devolutionem, *cap. quanquam. 18. de election. in 6.* provideatur, habet jus in re, per electionem verò solùm jus ad rem acquiritur. Unde *1mo.* Si electus ante confirmationem moriatur, prælatura vacat, non per mortem electi, sed per mortem antecessoris. *2do.* Electus ante obtentam confirmationem liberè renuntiare potest; cui autem per collationem vel quamcunque institutionem provisum, validè renuntiare non potest, nisi in manus superioris aut ordinarii Collatoris. *Cap. admonet. 4. de renuntiatis. can. non oportet. 19. caus. 7. q. 1. 3tio.* Electus ante confirmationem beneficium administrare nequit, benè tamen provisus.

Quæres sexto. Quomodo electio à nominatione differt? *Re.* Per nominationem nominato nullum jus acquiritur, per electionem, maximè acceptatam, acquiritur jus electo. 2plex est autem nominatio: *1ma.* Si ante electionis scrutinium unus vel plures capitulo tanquam viri boni & ad prælaturam idonei proponantur, quâ tamen nominatione non obstante, Electores alium eligere possunt. *Cap. quod sicut. 28. de election. 2da* nominatio similis est præsentationi, si duo vel tres alicui Superiori proponantur:

tur, ex quibus unum eligere debeat. Consuetudo taliter nominandi in Laicis reprobatur *per cit. cap. quod sicut.* Ex specialibus tamen privilegiis Reges & Principes jus nominandi ad Prælaturas suarum ditionum habere noscuntur, sic in Hispania, Gallia, Belgio Episcopatus & Abbatia ad Regis pertinent nominationem.

Quæres *septimo.* Ubi hodie dum jus eligendi viget? *Re.* In plerisque Regnis & Provinciis exiguus est eligendi usus; in Italia enim Episcopatus aliæque beneficia tam regularia quam sæcularia electiva, utpote excedentia communiter 200. per regulas Cancellariæ sunt Papæ reservata, extra Italiam in Hispania, Gallia, Belgio Episcopatus & Abbatia ex specialibus privilegiis ad Regum & Principum spectant nominationem, in Germania tamen ob concordata inter inclytam Germanorum nationem & Sedem Apostolicam tempore Nicolai V. inita, in Ecclesiis tam Regularibus quam sæcularibus jus & consuetudo viget electionis, tanquam perpetuum libertatis Ecclesiasticæ insigne & monumentum.

Quæres *octavo.* Quo tempore de electione tractandum? *Re.* Quamdiu vivit Ecclesiæ Prælati, licet ejus vita sit desperata, tractatus de electione non tantum illicitus, sed & invalidus est, sed Ecclesia, de cujus eligendo Pastore agitur, vel per mortem naturalem vel civilem, ut depositionem, vel renuntiationem acceptatam. *cap. fin. de election.* vel per translationem ad aliam Ecclesiam vacare debet. *Can. Episcopus. 37. caus. 7. q. 1.* Ratio, quare electio Sede non-

R.D. Schnorrenberg Instit. 7. Can.

dum vacante fieri prohibeatur, est: "Ne desiderare quis mortem proximi videatur: in cujus locum seu beneficium se crediderit successurum. Cum enim in ipsis etiam Gentilium legibus inveniatur in prohibitum, turpe est & Divini plenum animadversione iudicii, si locum in Ecclesia DEI futuræ successionis expectatio habeat, quam ipsi etiam Gentiles condemnare curarunt." *Cap. nulla. 2. de concess. præbend. Trident. Sess. 24. de reform. cap. 19. Arg. l. fin. C. de pactis. L. pactum dotale. 3. C. de collation.*

Quæres *nono.* An ante sepulturam defuncti Prælati electio fieri possit? *Re.* Decens est, ut corpus Prælati defuncti prius sepulturæ tradatur, quam de successoris electione agatur. *Cap. bona. 36. de election.* Electio tamen ante tumulatum funus facta de jure valet, quia mortuo viro soluta est uxor à lege matrimonii, *ut inquit Gloss. in cit. cap. bona. verb. tractatum.*

Quæres *decimo.* Intra quod tempus Ecclesiâ vacante faciendâ electio? *Re.* In Ecclesiis Cathedralibus & Regularibus, electio intra tres menses, nisi justum obftet impedimentum, celebranda est. *Cap. ne pro defectu. 41. de electione.* In minoribus dignitatibus & beneficiis dantur sex menses. *Cap. nulla. 2. de concess. præbend.* Quo tempore elapso jus eligendi amittitur, & eâ vice ad Superiorem devolvitur. *cit. cap. ne pro defectu.* "Is verò, ad quem devoluta fuerit potestas, DEUM præ oculis habens, non differat ultra tres menses viduatam Ecclesiam de persona idonea ipsius quidem Ecclesiæ, vel alterius, si digna non reperiatur in illa,

E

„ ca-

“canonicè ordinare.” *Cir. cap. pro defectu.* Eo autem negligente jus eligendi ad alium Superiorem, & sic gradatim usque ad ipsum summum Pontificem devolvitur.

Quæres *undecimo.* A quo termino tempus trimestris currere incipit? *R.* Menses faciendæ electioni concessi currunt à die mortis Pastoris. *Gloss. in can. postquam. 11. dist. 50.* Vel potius ab horâ mortis, & vacationis scientia; tempus enim electioni definitum non continuum, sed utile esse debet, unde dies, in quibus fuit impedimentum, numerandi non sunt. *Cap. quia diversitatem. 5. de concess. prebend.*

Quæres *12mo.* An præviè ad electionem capitulationes, ut vocant, fieri possint, hoc est, an electores, antequam eligant, de certis articulis, quos omnes promittunt sub juramento se servaturos, si in Prælato eligantur, convenire valeant? *R.* *1mo.* Si in articulis illis eligendo Prælato solummodò injungatur observantia illorum, ad quæ ex pastoralis suo officio aliàs tenetur, similes capitulationes illicitæ non sunt, sed ju-

ramentum adjectum validum est & servandum. *Arg. cap. 1. de jurejur. in 6.*

2do. Si illi articuli sint in præjudicium liberæ administrationis, dignitatis, bonorum ad mensam Prælati spectantium, omnes tales capitulationes sunt invalidæ, & juramenta iisdem adjecta neque in foro externo neque in foro conscientiæ obligantia. *Cir. cap. 1. de jurejurand. in 6. cap. sicut nostris. 27. de jurejurand. junct. gloss. verb. reducas.* Et constitutiones speciales S. Pii V. & Gregor. XIII. similes capitulationes sub gravissimis pœnis prohibuerunt & irritarunt. At nostris temporibus Innoc. XII. in constitutione, quæ incipit: *Ecclesia. 1695. 22. 7bris* promulgata præcedentium Pontificum constitutiones innovando ejusmodi capitulationes, pactiones, concordata, sub gravissimis pœnis, earum reservatione & actorum irritatione prohibuit. Post electionem factam similes capitulationes cum electo inire non prohibuit, illas tamen post electionem initas Pontifex judicio Sedis Apostolicæ submitti, eorumq; executionem ante Pontificis confirmationem suspensam esse præcepit.

§. Secundus.

DE

Forma Electionis.

Quæres *primo.* A quibus instituenda dies electionis? *R.* Mortuo Prælato Capitulares, qui præsentés, in Capitulo convenire, diem electionis capitulariter constituere, eumq; Electoribus absentibus per literas vel nuntium

specialiter intimare debent. *Cap. cum inter. 18. de election.* Quòd si non sciat, ubi Capitulares absentes morentur, citatio per edictum generale ad valvas Ecclesiæ faciendâ est. Etsi autem Capitulares præsentés absentibus etiam coar-

stando